

Flora en fauna quickscan

Carnisseweg 48 te Barendrecht

Rapportnr.
Auteur
Opdrachtgever
Contactpersoon
Datum uitgave

2018-N20
Sander D. Elzerman
Wissing B.V.
Mevr. M. Tas
26 augustus 2018

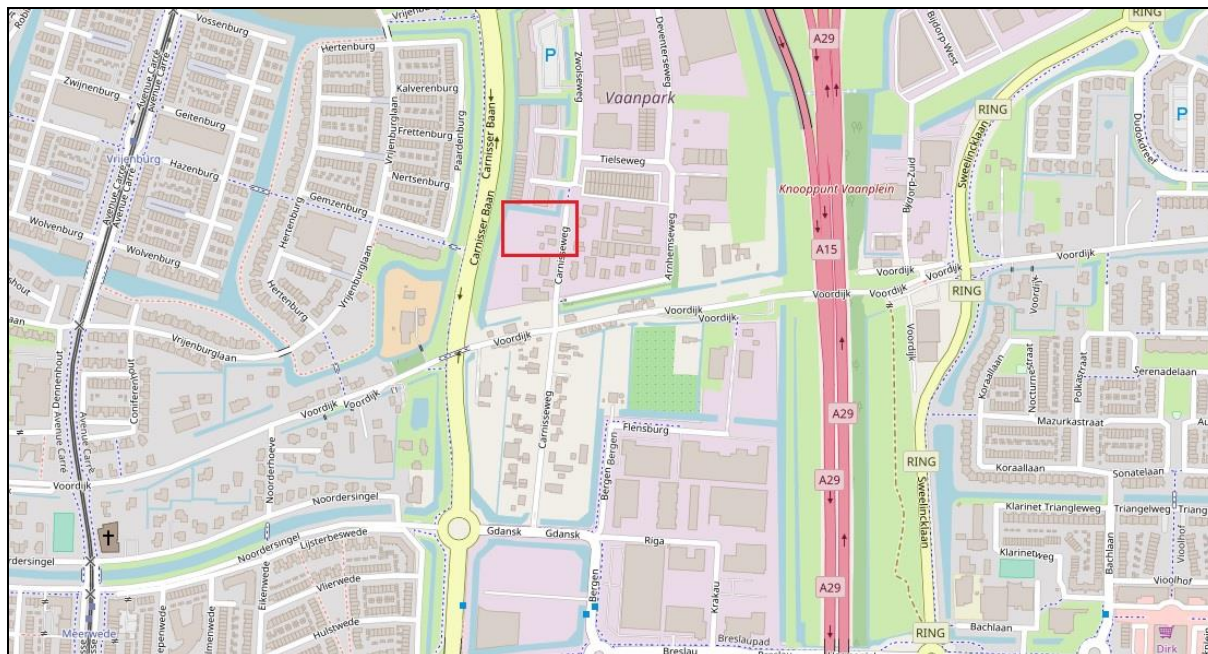

Flora en fauna quickscan Carnisseweg 48 te Barendrecht

Aanleiding

Er zijn plannen om een bestaand woonkavel in de verkoop te doen voor de herontwikkeling van twee nieuwe woonkavels. Het plangebied betreft de Carnisseweg 48 in de gemeente Barendrecht, provincie Zuid-Holland (Figuur 1). De huidige bebouwing wordt verwijderd, zodat het plangebied bouwrijp op de markt gebracht kan worden. De ruimtelijke ontwikkeling heeft effect op de aanwezige planten en dieren. In het kader van de bestemmingsplanwijziging is het van belang om de aanwezigheid van beschermde soorten in kaart brengen.

Op basis van deze flora en fauna quickscan worden de beschermde soorten van de Wet natuurbescherming in beeld gebracht. Middels dit verkennende onderzoek wordt de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten geïnventariseerd. De resultaten kunnen aanleiding geven voor soortgericht vervolgonderzoek en/of het treffen van beschermingsmaatregelen. In sommige gevallen is een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk voor de voorgenomen ontwikkeling.

Figuur 1. De ligging van het plangebied binnen de gemeente Barendrecht is aangegeven met een rood kader.

Methodiek

De quickscan richt zich op de beschermde soorten van de Wet natuurbescherming (Wnb) die sinds 1 januari 2017 van kracht is. Het gaat hierbij met name om de soorten van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De aanwezigheid van deze soorten kan leiden tot een ontheffingsaanvraag. De soorten, die op basis van art. 3.10 van de Wnb beschermd worden, vallen ook binnen de quickscan. Voor deze soorten is op basis van provinciale vrijstellingsbesluiten in veel gevallen geen ontheffing vereist, maar dient wel zorgvuldig gehandeld te worden.

In veel gevallen kan op basis van de quickscan de aanwezigheid van beschermde flora en fauna worden vastgesteld of uitgesloten. Het kan echter mogelijk zijn dat vervolgonderzoek nodig is om het voorkomen van een beschermde soort te kunnen bepalen.

Het plangebied ligt op grote afstand van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden en het NatuurNetwerk Nederland (voormalige Ecologische Hoofdstructuur). De inrichting van het plangebied gaat niet wezenlijk veranderen. Effecten op beschermde natuurgebieden kunnen daarmee worden uitgesloten. Het hoofdstuk gebiedsbescherming van de Wnb (Art. 2.1-2.11) wordt verder buiten beschouwing gelaten. De bomen in het plangebied vallen buiten de het hoofdstuk beschermde houtopstanden (voormalige Boswet) van de Wnb (Art.4.1-4.7).

De flora en fauna quickscan bestaat uit een bureauonderzoek aangevuld met een veldbezoek. Op basis van de beschikbare gegevens uit openbare bronnen met natuurgegevens en (online) verspreidingsatlassen (o.a. FLORON, 2018; Broekhuizen *et al.*, 2016; SOVON, 2002) is een beeld verkregen van het voorkomen van beschermde soorten in de omgeving. Dit is verfijnd met de gegevens van de Natuurwaardenkaart van de BAR-organisatie (Elzerman, 2015 *met aanvullingen 2016-2017*). De Natuurwaardenkaart vormt een database waarin alle bekende locaties van beschermde soorten vermeld staan. De gemeenten zijn niet vlakdekkend geïnventariseerd, maar het geeft wel inzicht in de aandachtslocaties.

Vervolgens is het plangebied geïnventariseerd op de aanwezigheid van beschermde en kenmerkende soorten. Het (potentiële) voorkomen van een beschermde plant of dier wordt hierbij zoveel mogelijk in kaart gebracht. Het veldbezoek is uitgevoerd op 23 juli 2018. De weersomstandigheden waren voldoende gunstig om een beeld te krijgen van de situatie (bewolgingsgraad 0/8, 22°C en 1Bft. Variabele richting).

Wet- en regelgeving

Dit onderzoek richt zich op de beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming. Deze wet heeft per 1 januari 2017 de Flora- en faunawet, Boswet en Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. Hieronder is een overzicht gegeven van de Zorgplicht en verbodsbepalingen in de nieuwe wet.

De Wnb verschilt van de oude wetten in de formulering van de Algemene Zorgplicht en de verbodsbepalingen. Daarnaast verschilt de lijst van beschermde soorten dieren en planten van de Flora- en faunawet.

Algemene Zorgplicht (Art. 1.11)

In beginsel zijn alle in Nederland in het wild levende dieren en planten beschermd. De bescherming wordt vormgegeven door verbodsbepalingen en een algemene Zorgplicht. De Wnb richt zich op de bescherming van soorten en gebieden. Echter, de intrinsieke waarde van elk individueel dier en plant wordt wel erkend. Mensen mogen hier dus niet onzorgvuldig mee omgaan. Vanuit deze gedachte is de Zorgplicht opgesteld:

- *Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.*
- *De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:*
 - *dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,*
 - *indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of*
 - *voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.*

De Zorgplicht is een algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Verbodsbepalingen Soortenbescherming (Art. 3.1 t/m 3.10)

De bescherming van planten en dieren is gebaseerd op het 'Nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen, dat in principe werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkelingen geen negatief effect mogen hebben op beschermde flora en fauna, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen. Wanneer de activiteiten geen negatief effect hebben op de flora en fauna dan is geen ontheffing nodig. In veel gevallen is dat echter moeilijk vooraf te bepalen. Daarom wordt vaak vooraf het voorkomen van beschermde soorten in kaart gebracht door een ecologisch adviseur. Hiermee wordt niet alleen de aanwezigheid van een soort binnen het plangebied bepaald, maar ook het gebiedsgebruik en daarmee het effect van de activiteiten.

In de Wnb zijn de verbodsbepalingen gekoppeld aan de verschillende beschermde soorten vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en internationale verdragen. De verbodsbepalingen, die in het kader van een flora en fauna quickscan van belang zijn, worden besproken in Artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb:

Artikel	Verbodsbepalingen
3.1	Het is verboden opzettelijk in het wild levende vogels te doden, te vangen en te verstoren. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, beschadigen, weg te nemen, rapen en onder zicht te hebben. <i>(Soorten genoemd in de Vogelrichtlijn)</i>
3.5	Het is verboden in het wild levende dieren in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen, te verstoren. Het is verboden eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen. Het is verboden de voortplantingsplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen. Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. <i>(Soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn)</i>
3.10	Het is verboden in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers opzettelijk te doden, te vangen, de vaste verblijf- en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen. Het is verboden vaatplanten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen, of te vernielen. <i>(Aangewezen soorten in de bijlage, onderdeel A & B van de Wet natuurbescherming)</i>

De Wnb deelt beschermde flora en fauna in drie groepen in:

- Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (Vogelrichtlijn).
- Alle internationaal beschermde flora en fauna (die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn).
- Alle nationaal beschermde flora en fauna (die genoemd zijn in Bijlage A & B van Wnb).
- Bij de laatste twee punten gaat het om de bescherming van verschillende inheemse soorten vogels, zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers, sporenplanten en vaatplanten in Nederland.

De drie gedefinieerde groepen hebben hetzelfde beschermingsniveau in de Wnb. Het is noodzakelijk om voor alle ruimtelijke ontwikkelingen en werkzaamheden een ontheffing aan te vragen indien beschermde flora en/of fauna in het plangebied aangetroffen of aangetoond is.

Vogels

Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten worden in beginsel gelijkwaardig beschermd. Het is in het algemeen verboden om vogels te doden, te verontrusten, hun nesten en vaste rust- en verblijfplaatsen te verstoren. In de praktijk gaat het met name om werkzaamheden gedurende het broedseizoen. Buiten het broedseizoen zullen veel activiteiten minder problemen geven voor de meeste vogelsoorten. Uitzondering hierop vormt een selectie aan vogelsoorten die jaarronde bescherming genieten (Ministerie van LNV, 2009). De nesten van deze soorten mogen ook buiten het broedseizoen niet verstoord worden. De jaarrond beschermde vogelsoorten zijn ingedeeld in vijf categorieën. Voor de soorten uit de vijfde categorie geldt alleen onder specifieke omstandigheden een ontheffingsplicht. Deze lijst is samengesteld onder de voormalige Flora- en faunawet, maar blijft (voorlopig) van toepassing binnen de huidige natuurwetgeving.

Voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaatsen dieren

Naast de dieren zelf worden ook hun voortplantings-, vaste rust- en verblijfplaatsen beschermd. Onder een voortplantingsplaats wordt niet alleen een nest van een vogel of kolonieverblijf voor vleermuizen verstaan, maar ook de functionele omgeving. Sommige faunasoorten zijn zeer kritisch wat betreft hun foerageerplek of slaapplek. Zij stellen specifieke eisen aan het leefmilieu en kunnen ook moeilijk overschakelen op een veranderde situatie. Indien werkzaamheden invloed hebben op vaste rust- en verblijfplaatsen dient een ontheffing te worden aangevraagd.

Vrijstellingsregeling van de verboden

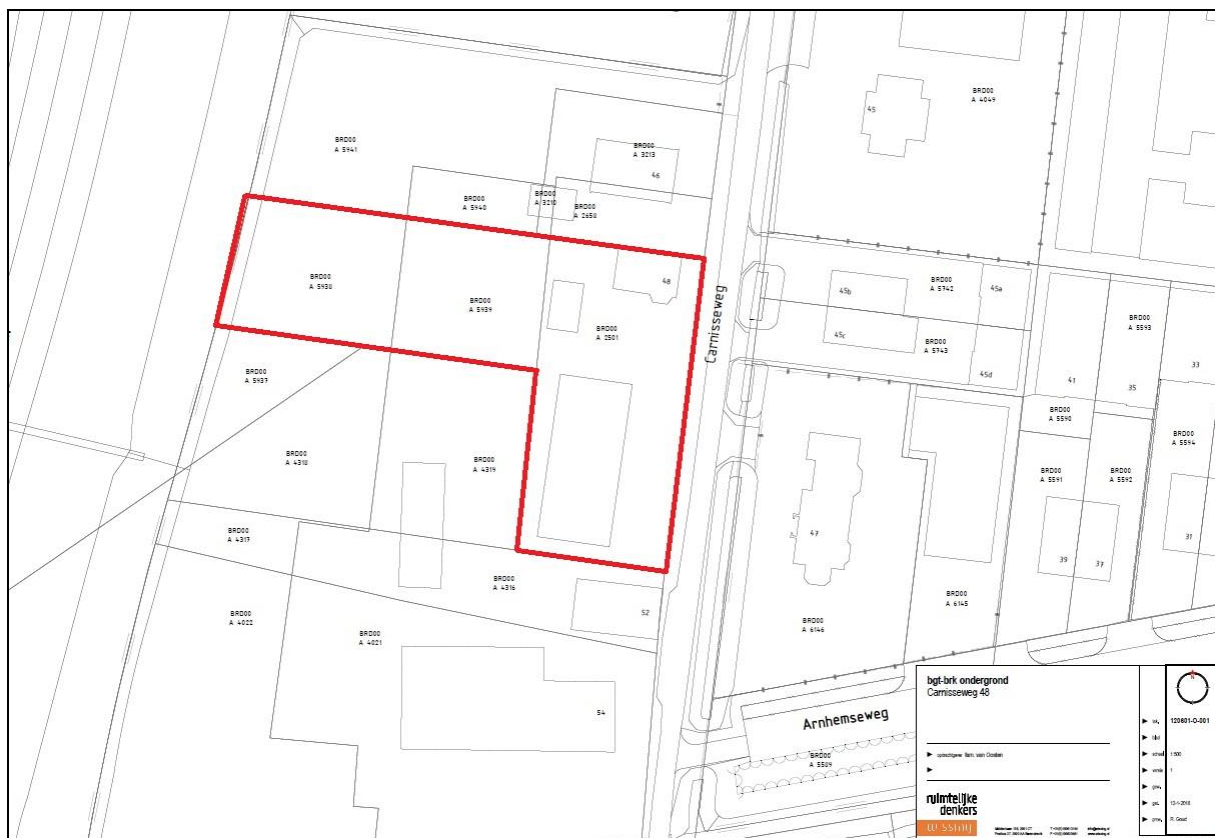
Voor internationaal en nationaal beschermde soorten geldt in sommige gevallen een algemene vrijstelling voor werkzaamheden. Iedere provincie heeft apart bepaald welke flora en fauna valt onder deze vrijstellingsregeling (Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016). De vrijstelling geldt voor de volgende werkzaamheden:

- De ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- Bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Vallen de activiteiten onder één van deze noemers dan is de vrijstellingsregeling van de verbodsbepalingen van de Wnb van toepassing. Als geen sprake is van dit type werkzaamheden dan is toch een ontheffingsaanvraag nodig. De algemene Zorgplicht blijft in alle gevallen wel van kracht.

Resultaten

Het plangebied is beschreven aan de hand van de landschappelijke en ecologische kenmerken. Vervolgens worden de aangetroffen en, indien van toepassing, de te verwachten soorten behandeld.

Figuur 2. Tot het plangebied behoren kadastrale percelen A2501, A5938 en A5939 in de gemeente Barendrecht.

Beschrijving plangebied

Het plangebied aan de Carnisseweg 48 bestaat uit een woning met tuin (Figuur 2). Het vormt een onderdeel van de oude lintbebouwing langs de Carnisseweg. In de loop der tijd is de omgeving

bebouwd geraakt door de aanleg van bedrijventerrein Vaanpark en de Woonwijk Carnisselande. Op de omringende grond staan ook nog een grote opslag en kleine houten schuur. Het westelijke deel van het plangebied bestaat uit een grasweide dat omringd is met bomen. Het perceel loopt door tot de watergang langs de Carnissebaan.

Het voorste gedeelte van de woning heeft twee woonlagen (begane grond en eerste verdieping) met een zadeldak (Figuur 3). Het huis heeft aan beide zijden van het dak een houten dakkapel. Het dak is belegd met oude holle dakpannen. Aan de achterzijde is een eenlaags uitbouw met plat dak. Het gehele woonhuis kent wit gestucte buitenmuren. Het dak is voorzien van een houten dakrand met langs de lange zijden een regengoot.

Figuur 3. Het woonhuis met op de achtergrond de houten schuur.

Figuur 4. Ten zuiden van de woning staat een opslagloods langs de Carnisseweg.

Ten zuiden van het woonhuis staat een opslagloods (Figuur 4). Deze is aan de wegzijde onttrokken aan het zicht door struweel. De constructie is opgebouwd met een basis van bakstenen muren, een rij ramen en golfplaten. Het zadeldak bestaat het geheel uit golfplaten. Een roldeur aan de voorzijde biedt toegang voor machines. Daarnaast is hier een standaard draaideur aanwezig. Beiden zaten dicht tijdens het veldbezoek. Achter de opslagloods is een 'rommelhoekje' met bouwmaterialen dat deels overwoekerd is met planten (Figuur 11).

Centraal in het plangebied staat een kleine houten schuur met dakpannen (kruispannen) zadeldak. Aan de korte zijden is het dak afgewerkt met een houten windveer. Langs de lange zijden is een regengoot aanwezig. Het schuurtje is nog in gebruik voor opslag (Figuur 5).

Het terrein rondom de woning en opstallen is ingericht als tuin met een afwisseling van plantvakken, gazon en wandelpaden. De grasweide in het westelijke deel van het plangebied wordt momenteel gebruikt voor Kippen (Figuur 6). Een klein houten kippenhok biedt ze onderdak. Het vormt in dit deel van het plangebied de enige 'bebouwing'.

Figuur 5. Het houten schuurtje centraal in het plangebied.

Figuur 6. Overzicht van de kippenweide in westelijke richting.

Aangetroffen (beschermde) soorten

Vogels – jaarrond beschermde soorten

Het veldbezoek is uitgevoerd in een periode dat het broedseizoen voor de meeste soorten in volle gang was. Voor enkele vogels liep het broedseizoen al ten einde. Op basis van de inrichting van het plangebied moest op voorhand voornamelijk rekening worden gehouden met jaarrond beschermde stadsvogels. Binnen de bebouwde kom zijn broedgevallen van Boomvalk *Falco subbuteo*, Kerkuil *Tyto alba*, Ransuil *Asio otus*, Huismus *Passer domesticus* en Gierzwaluw *Apus apus* bekend (Elzerman, 2015). Deze selectie aan vogelsoorten heeft een boom of gebouw nodig als nestgelegenheid.

Binnen het plangebied zijn enkele vrijstaande bomen aanwezig. Deze bomen hebben een te beperkte omvang om geschikt te zijn voor een roofvogelnest. Er werd in geen van deze bomen een groot nest aangetroffen. Het struweel langs de opslagloods heeft ook een te beperkte hoogte. De haag op de erfscheiding met Carnisseweg 52 biedt echter wel mogelijkheden voor Ransuil. Deze gemengde haag van verschillende soorten struiken is tot drie meter hoog. Hier is genoeg dekking voor een Ransuil. De kippenweide wordt niet druk gebruikt, maar het terrein aan de andere kant van de haag wel. Dit biedt waarschijnlijk te veel verstoring voor een nest. De haag biedt ook mogelijkheden voor het gebruik als gezamenlijk rustplaats (roestplaats) van Ransuilen tijdens de winterperiode. Op basis van dit ene veldbezoek is niet geheel uit te sluiten dat zich hier een nest of roestsplaats bevindt. Ransuilen gebruiken oude nesten van kraaiachtigen om in te broeden. De Ekster *Pica pica*, die tijdens het veldbezoek is waargenomen, kan deze broedgelegenheid bieden. Voor de overige roofvogels biedt de haag te weinig dekking. Het zijn soorten, die in parken, bossen of hoge bomenrijen broeden (SOVON, 2002).

De gebouwen bieden kansen voor Huismus en Gierzwaluw. Bij het woonhuis is aan de voorzijde een nest van Huismus aangetroffen (Figuur 3). Deze zit onder de dakpannen. Bij de opslagloods werd aan de voorzijde ook sporen gevonden die wijzen op een nest (Figuur 8). Dit kan mogelijk van een Huismus geweest zijn, maar het is niet uit te sluiten dat hier bijvoorbeeld een Winterkoning *Troglodytes troglodytes* gebroed heeft. Vanwege het feit dat het broedseizoen van de jaarrond beschermde Huismus op zijn einde liep is het onzeker dat het ene nest de enige broedlocatie van deze soort in het plangebied betreft. Bovendien zijn vaste rustplaatsen ook beschermd door de Wet natuurbescherming. Ze vormen onderdeel van de functionele omgeving van het nest en vanwege die reden beschermd. Het is niet uitgesloten dat een deel van de struiken binnen het plangebied die functie heeft. Om een volledig beeld van het gebiedsgebruik door Huismussen te krijgen is een vervolgonderzoek nodig.

Gierzwaluwen brengen het grootste deel van hun leven door in de lucht. Ze hebben een vrije aanvliegroute tot het nest nodig. Ze nestelen in gebouwen; vaak op het dakbeschot. De opslagloods en houten schuur zijn ongeschikt. De dakbedekking van beide gebouwen sluiten goed op elkaar aan, waardoor een Gierzwaluw hier niet tussen kan kruipen. De dakgoot zit te laag en heeft bovendien geen vrije aanvliegroute vanwege de coniferen haag. De dakpannen op het woonhuis sluiten ook goed op elkaar aan. De dakgoot zit ook hier op geringe hoogte en de boom in de voortuin blokkeert een deel van de aanvliegmogelijkheden. Derhalve kan een nest van Gierzwaluw redelijkerwijs worden uitgesloten.

Figuur 7. Deze Turkse tortel zat bij het veldbezoek middenin het plangebied te baltsen.

Figuur 8. Ontlasting bij de opslagloods dat wijst op een gebruikt vogelnest.

Vogels – overige soorten

Naast de selectie aan jaarrond beschermde soorten zijn alle inheemse vogels in Nederland beschermd gedurende de broedtijd. Tijdens het veldbezoek zijn enkele stadsvogels waargenomen. In de Gewone es *Fraxinus excelsior* achter het houten schuurtje zat een Turkse tortel *Streptopelia decaocto* te baltsen (Figuur 7). De jongen op het nest werden gehoord in de haag op de erfscheiding met Carnisseweg 52. In die haag zat ook een Houtduif *Columba palumbus* te zingen. Deze vogel kan hier ook tot broeden komen. De waargenomen soorten vormen niet een uitputtende lijst van potentiële broedvogels in het plangebied, maar wijzen wel op het belang van een zorgvuldige planning voor het verwijderen van bomen en andere beplanting. Andere soorten om rekening mee te houden zijn: Merel *Turdus merula*, Heggenmus *Prunella modularis*, Tjiftjaf *Phylloscopus collybita*, Koolmees *Parus major*, Pimpelmees *Cyanistes caeruleus*. Aan het houten schuurtje hangt een nestkastje voor mezen. Het was onduidelijk of deze recentelijk gebruikt is. Het nest van alle inheemse vogels is beschermd gedurende de broedtijd.

Zoogdieren

De meeste strikt beschermde zoogdieren van de Europese Habitatrichtlijn kunnen op basis van hun biotoopvoorkeur worden uitgesloten. Binnen de bebouwde kom vinden weinig soorten zoogdieren geschikt leefgebied. Op voorhand moest op basis van de verspreiding vooral rekening gehouden worden met vleermuizen (Broekhuizen *et al.*, 2016). Andere Habitatrichtlijn-soorten zijn in de directe omgeving van het plangebied niet vastgesteld (Elzerman, 2015).

In Barendrecht komen diverse vleermuissoorten voor, waarvan Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii* en Laatvlieger *Eptesicus serotinus* de meeste algemene zijn. In de omgeving van het plangebied zijn weinig gegevens over het voorkomen van vleermuizen bekend (Elzerman, 2015). Niet alleen de dieren zelf, maar ook enkele gebiedsfuncties zijn strikt beschermd door de Wet natuurbescherming. Het gaat hierbij om verblijfplaatsen, vaste vliegroutes en essentiële foerageergebieden.

Afhankelijk van de tijd van het jaar en de soort maken vleermuizen gebruik van gebouwen en bomen als verblijfplaatsen (Limpens *et al.*, 1997). De bomen in het gebied zijn allen ongeschikt voor een verblijfplaats. De bomen hebben een te beperkte (stam) omvang, de stam is geheel bedekt door een dichte takkenstructuur en/of de boom staat verscholen tussen de struiken. De buitenmuren van de woning zijn geheel gestuct. Hierdoor zijn geen kieren, stootvoegen of andere openingen beschikbaar. De houten daklijst sluit naadloos aan op de buitenmuur. De aansluiting van de regengoot op het dakbeschot laat ook onvoldoende ruimte over (Figuur 9). Hierdoor biedt de woning geen mogelijkheden voor vleermuizen. Voor de houten schuur geldt hetzelfde. De windveer en regengoot sluiten aan op de buitenmuren, waardoor geen openingen aanwezig zijn waar een vleermuis tussen kan kruipen (Figuur 10). Alle ramen zijn nog in tact. Bij de opslagloods bestaan het bovenste deel van de buitenmuren en het dak uit golfplaten. In de bolling is altijd enige ruimte, maar dit moet wel naar een binnenruimte van voldoende omvang leiden wil het geschikt zijn als verblijfplaats. De golfplaten op het dak sluiten strak aan op de dakgoot. Op de kopse kanten van het gebouw is de dakrand afgewerkt met een daklijst. Hierdoor is de binnenruimte niet bereikbaar. De golfplaten op de buitenmuren zijn gemonteerd op houten latten, waarvan de onderste lat de onderzijde van de ruimte achter de golfplaten afsluit. Het gebouw biedt daarom geen mogelijkheden voor een verblijfplaats.

Naast verblijfplaatsen zijn ook vaste vliegroutes en essentiële foerageergebieden beschermd. Vleermuizen gebruiken soms vaste vliegroutes om zich te verplaatsen van verblijfplaats naar foerageergebied. Opgaande landschapselementen, zoals bomenrijen of gebouwen, en rechtlijnige structuren, zoals watergangen of dijken, kunnen hierbij een begeleidende functie hebben (Limpens *et al.*, 1989). De erfscheiding vormt een lijnvormige structuur, maar het leidt nergens toe. Het vormt geen verbinding tussen een (mogelijke) verblijfplaats en foerageergebied. De watergang parallel aan de Carnisseweg kan deze functie wel vervullen. Mocht de toekomstige inrichting van het plangebied reiken tot aan het water dan heeft dit geen effect op een eventueel aanwezige vliegroute. Het deel dat de rand van het plangebied uitmaakt van de potentiële vliegroute is hiervoor te beperkt. Het plangebied kan gebruikt worden om te foerageren. Er is voldoende groen aanwezig. Zeker boven de kippenwei zullen waarschijnlijk vleermuizen jagen op insecten. Het plangebied heeft echter een te beperkte omvang om een essentieel foerageergebied te vormen. Bovendien is in de directe omgeving vergelijkbaar biotoop aanwezig. Van een essentieel foerageergebied is geen sprake. Beschermde gebiedsfuncties voor vleermuizen kunnen dus redelijkerwijs worden uitgesloten.

Figuur 9. Het houtwerk van het dak op het woonhuis sluit aan bij de regengoot en buitenmuur.

Figuur 10. Het houtwerk van de schuur sluit naadloos op elkaar.

Overige zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) zoogdieren waargenomen. De tuin is geschikt als foerageergebied voor soorten als Egel *Erinaceus europaeus*, kleine marterachtigen en diverse muizensoorten. Onder de struiken en in de verruigde strook achter de opslagloods kunnen ze een rustplaats vinden.

De laatste jaren neemt het aantal meldingen van Steenmarters *Martes foina* in de regio toe (Elzerman, 2015). De tuin biedt voldoende foerageermogelijkheden, zoals de vrijlopende Kippen. De gebouwen zijn echter allemaal dermate afgesloten dat hier geen Steenmarter in kan. Daarmee biedt het plangebied geen mogelijkheden voor een vaste rust- en verblijfplaats voor deze soort. De overige zoogdieren vallen onder de bescherming van Art. 3.10 'Nationaal beschermde soorten'. Ze zijn opgenomen op de vrijstellingslijst van de provincie Zuid-Holland (Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016). Dit betekent dat wanneer de ruimtelijke ontwikkeling geen negatief effect heeft op de staat van instandhouding van de soort alleen de Zorgplicht in acht genomen dient te worden. De ruimtelijke ontwikkeling in het plangebied heeft geen negatief effect op de staat van de instandhouding van de zoogdieren, vanwege de beperkte omvang van het gebied. Hier kan slechts een klein aantal dieren leven. De Zorgplicht ten aanzien van deze zoogdieren blijft onverminderd van kracht.

Vaatplanten

De tuin is ingericht met gecultiveerde planten, maar door achterstallig onderhoud is de tuin enigszins verwilderd (Figuur 12). Wilde soorten hebben zich kunnen vestigen. Het gaat veelal om soorten die een voorkeur hebben voor voedselrijke grond, zoals Heermoes *Equisetum arvense*, Groot hoefblad *Petasites hybridus*, Wilgenroosje *Chamerion angustifolium*, Gewone melkdistel *Sonchus oleraceus* en

Heelblaadjes *Pulicaria dysenterica*. Sommige soorten zijn mogelijk verwilderd vanuit de plantenvakken, waaronder Citroenmelisse *Melissa officinalis* en Vlinderstruik *Buddleja davidii*. Achter de opslagloods is een strook van circa twee tot drie meter breed waar een weelderige begroeiing van Gewone braam *Rubus fruticosus*, Grote brandnetel *Urtica dioica* en diverse soorten grassen met opslag van jonge bomen (wilg *Salix spec.* en Gewone es) is ontstaan (Figuur 11).

Achterin de kippenwei stond Jakobskruiskruid *Jacobaea vulgaris* en Speerdistel *Cirsium vulgare* in bloei. De waterkant werd afgeschermd door wilgen met enkele Gewone essen en Wilde lijsterbes *Sorbus aucuparia*.

Dit zijn algemeen voorkomende ruigtekruiden die goed gedijen onder voedselrijke omstandigheden (FLORON, 2018). Beschermde soorten zijn hier niet te verwachten.

Figuur 11. Achter de opslagloods is een ruige strook met braamstruweel en opslag van jonge boompjes.

Figuur 12. De kleine achtertuin tussen de woning en de houten schuur.

Overige soorten

De watergang langs de westrand van het plangebied wordt niet aangetast door de ruimtelijke ontwikkeling. Het is echter niet uit te sluiten dat amfibieën vanuit de sloot het terrein op komen. Strikt beschermde soorten kunnen op basis van hun verspreiding en gebrek aan geschikt leefgebied worden uitgesloten (Creemers & van Delft, 2009), maar algemeen voorkomende soorten niet. Het gaat bijvoorbeeld om Bruine kikker *Rana temporaria* en Gewone pad *Bufo bufo*. Deze soorten zijn opgenomen op de provinciale vrijstellingslijst van Art. 3.10 (Provinciale Staten van Zuid-Holland, 2016). Bij werkzaamheden in het plangebied moet hiermee rekening gehouden worden door zorgvuldig te handelen.

De strikt beschermde soorten van andere soortgroepen kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten op basis van hun verspreiding en/of het biotoop binnen plangebied dat ongeschikt is.

Conclusie en aanbevelingen

Er zijn plannen om het terrein van Carnisseweg 48 in de gemeente Barendrecht (kadastrale percelen A2501, A5938 en A5939) te verkopen. Het voornemen is om het plangebied bouwrijp te koop te zetten. De huidige bebouwing, bestaande uit een woonhuis, houten schuur en opslagloods, wordt verwijderd evenals de beplanting in de tuin. Een wijziging van het bestemmingsplan moet het mogelijk maken om hier twee vrijstaande woningen te bouwen. Voor deze ruimtelijke ontwikkeling en herbesteding is de aanwezigheid van beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming in kaart gebracht.

De flora en fauna quickscan vormt een verkennend onderzoek op basis van een bureaustudie en veldbezoek. Het richt zich op strikt beschermde flora en fauna van Art. 3.1-3.10 uit de Wet natuurbescherming.

Hieronder volgen de resultaten per soortgroep:

Vogels

Bij het woonhuis is aan de voorzijde onder de dakpannen een nest van Huismussen vastgesteld (Figuur 3). Het is niet uitgesloten dat meer broedparen nestelen in het plangebied. Zo zijn bij de grote opslag sporen gevonden die kunnen duiden op een huismussennest (Figuur 8). De struiken in het plangebied kunnen fungeren als slaapplek. Zowel het nest als een gezamenlijke slaapplek van Huismussen is jaarrond beschermd. Om het gebiedsgebruik nader in kaart te brengen is vervolgonderzoek tijdens de broedtijd noodzakelijk.

De haag langs de erfscheiding met Carnisseweg 52 is geschikt als nestlocatie en roestplaats voor Ransuil. Hoewel het gebiedsgebruik van het naastgelegen terrein mogelijk te veel verstoring geeft, kon een nest of gezamenlijke rustplaats niet geheel worden uitgesloten. Daarom wordt aanbevolen om vervolgonderzoek in te stellen naar deze vogel. De overige jaarrond beschermde vogels konden basis van het ontbreken van nestgelegenheid en/of ongeschiktheid van het biotoop worden uitgesloten.

Verder moet bij alle werkzaamheden in het plangebied rekening gehouden worden met broedvogels. De nesten van alle inheemse vogelsoorten in Nederland zijn gedurende de broedtijd beschermd. Ze mogen niet opzettelijk aangetast, verplaatst of verstoord worden. De broedtijd is geen wettelijk vastgestelde periode, maar wordt bepaald door de broedactiviteit van de vogel.

Zoogdieren

Van de strikt beschermde soorten moest op voorhand voornamelijk rekening worden gehouden met vleermuizen. Alle soorten vleermuizen in Nederland staan vermeld Europese Habitatrichtlijn en zijn daarmee strikt beschermd door de Wet natuurbescherming. Niet alleen de dieren zelf, maar ook verblijfplaatsen, vaste vliegroutes en essentiële foerageergebieden vallen onder de wetgeving.

Vleermuizen kunnen verblijven in bomen of gebouwen. De bomen zijn ongeschikt, omdat ze te klein zijn of geen open aanvliegmogelijkheid tot een potentiële verblijfplek hebben. Bij de gebouwen kan een verblijfplaats ook redelijkerwijs worden uitgesloten. In de muren zitten geen openingen of gaten die toegang bieden tot een besloten binnenruimte (Figuur 9). Bovendien sluiten de daken en buitengevels goed op elkaar aan, waardoor ze geen kieren bevatten waar een vleermuis doorheen past (Figuur 10). Binnen het plangebied is ook geen vaste vliegroute aanwezig. Er zijn geen lijnvormige structuren die een verbinding vormen tussen verblijfplaats en foerageergebied. Het plangebied zal waarschijnlijk wel gebruikt worden om te foerageren, maar van een essentiële functie is geen sprake. Het plangebied heeft een beperkt oppervlak en in de omgeving is voldoende vergelijkbaar biotoop als alternatief beschikbaar.

Naast vleermuizen is de Steenmarter een ontheffingsplichtige soort, die in het plangebied kan voorkomen. Een verblijfplaats kan redelijkerwijs worden uitgesloten, omdat alle gebouwen goed afgesloten zijn. Onder de struiken en in de ruigte achter de opslagloods (Figuur 11) kunnen andere soorten van de 'nationaal beschermde soorten' (Art. 3.10 uit Wnb) verblijven. Het gaat om zoogdieren waarvoor in Zuid-Holland een vrijstelling van een ontheffing geldt, zoals Egel en kleine marterachtigen. Voor deze soorten geldt de Zorgplicht.

Vaatplanten

De tuin is grotendeels ingericht met gecultiveerde planten. Het onderhoud is de laatste jaren minder intensief, waardoor zich wilde soorten gevestigd hebben (Figuur 12). Dit zijn allen kenmerkende soorten van voedselrijke gronden, verstoorde grond en algemeen voorkomende 'onkruiden'.

Beschermde planten zijn niet aangetroffen en kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten.

Overige soorten

In het plangebied zelf is geen water aanwezig, maar het grenst aan een watergang. Het is niet uitgesloten dat vanuit dit water een amfibie van de 'nationaal beschermde soorten' het terrein op kan komen. Hiervoor geldt de Zorgplicht.

De overige strikt beschermde soorten, waar een ontheffing voor nodig is, konden op basis van het biotoop en/of verspreiding worden uitgesloten.

Conclusie

Bij het veldbezoek is een jaarrond beschermd nest van de Huismus aangetroffen en kon dit voor de Ransuil niet geheel worden uitgesloten. De sloop van het woonhuis zal het nest van de Huismus wegnemen. Hiervoor moet een ontheffing op de Wet natuurbescherming worden aangevraagd. De Omgevingsdienst Haaglanden neemt in de provincie Zuid-Holland ontheffingsaanvragen in behandeling.

Alvorens de ontheffing aangevraagd wordt dient eerst een volledig beeld van de beschermde functies in het plangebied verkregen te worden. Hiervoor wordt aanbevolen om vervolgonderzoek te laten doen naar het gebiedsgebruik van Huismus en Ransuil.

Aanbevelingen

- *Vervolgonderzoek Huismus*
Om een volledig beeld van het gebiedsgebruik door Huismussen te krijgen dient volgens het Kennisdocument (BIJ12, 2017) een onderzoek uitgevoerd te worden tijdens de broedperiode. Op basis van tenminste twee inventarisatierondes in de periode 1 april tot en met 15 mei kan het aantal nesten en de aanwezigheid van gezamenlijke slaapplekken worden bepaald.
- *Vervolgonderzoek Ransuil*
De kans op een Ransuil in het plangebied is klein, maar kon op basis van de quickscan niet geheel worden uitgesloten. Hiervoor dient aanvullend onderzoek plaats te vinden op basis van drie veldbezoeken. Om het gebruik als roestplaats vast te stellen kan in de winter de haag onderzocht worden op aanwezigheid van uilen en/of braakballen. Een broedgeval kan onderzocht worden door een eerste controle in de baltsperiode tussen circa 20 februari en eind maart. Het tweede bezoek is gericht op roepende jongen in de periode half juni tot half juli (Sovon, 2018).
- *Algemene broedvogels*
De beplanting dient bij voorkeur buiten het broedseizoen verwijderd te worden. Ook het vogelhuisje aan de houten schuurtje wordt bij voorkeur buiten het broedseizoen verwijderd. Het broedseizoen strekt zich globaal uit van half maart tot half juli, maar is geen wettelijk vastgestelde periode. Het nestgebruik is bepalend voor de bescherming. Een soort als Turkse tortel of Houtduif kan nog tot in september broeden. Controleer daarom altijd voor aanvang van de werkzaamheden op nesten en broedende vogels.
- *Algemene Zorgplicht (Art. 1.11 uit Wnb)*
Bij het verwijderen van de beplanting en bouwrijp maken van het terrein moet rekening gehouden worden met de aanwezigheid van kleine zoogdieren en amfibieën. Geef de aanwezige dieren de mogelijkheid om te vluchten of verplaats de dieren zorgvuldig naar een geschikte plaats elders in de omgeving. Bij voorkeur worden struiken in de herfst verwijderd om te voorkomen dat deze zoogdieren hieronder een winterrustplaats creëren. Verstoring tijdens de winter kost veel energieverlies voor deze dieren.
- *Kapvergunning*
Voor het kappen van de bomen is mogelijk een kapvergunning nodig. Informeer bij de gemeente Barendrecht naar de regelgeving omtrent de bomenkap.
- *Natuurinclusief renoveren of bouwen*
De ruimtelijke ontwikkeling biedt niet alleen mogelijkheden voor een herinrichting van het plangebied, maar ook om meerwaarde te creëren voor de biodiversiteit (Vink, Vollaard & Zwarte, 2017). Door in de ontwerpfase al te kijken naar mogelijkheden voor het creëren van nest- en verblijfplaatsen kan de nieuwbouw mogelijkheden bieden om ook voor dieren het

terrein aantrekkelijk te maken. Hetzelfde geldt voor de inrichting van de tuin en de keuze voor het type beplanting. Dergelijke maatregelen zijn geen wettelijke verplichting, maar dragen bij aan de biodiversiteit. De aanwezigheid van planten en dieren in de woonomgeving vergroten het woongenot.

Literatuur

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & J.C. Buijs (red). 2016. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren – Natuur van Nederland 12*. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (red). 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland – Nederlandse Fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Elzerman, S.D. 2015. *Natuurwaardenkaart Albrandswaard en Barendrecht*. Rapportnr. 2015-01. Elzerman Ecologisch Advies, Maasdam.

FLORON. 2018. *NDFV Verspreidingsatlas planten*. Verkregen via <https://www.verspreidingsatlas.nl/planten>, geraadpleegd op 23 juli 2018. Nationale Databank Flora en Fauna, Nijmegen.

Limpens, H., Helmer, W. van Winden, A. & K. Mostert. 1989. Vleermuizen (Chiroptera) en Lintvormige Landschapselementen. *Lutra*. 32(1): pp. 1-17.

Limpens, H., Mostert, K. & W. Bongers (red). 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Ministerie van Landbouw, Natuurbehoud en Visserij. 2009. *Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen*. 26 augustus 2009. Brief Dienst Regelingen, Den Haag.

Provinciale Staten van Zuid-Holland. 2016. *Besluit van Provinciale Staten van Zuid-Holland van 9 November 2016, tot vaststelling van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, met nummer 6949*. Provinciaal Blad Nr. 6788, 20 december 2016. Provincie Zuid-Holland, Den Haag.

SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000 – Nederlandse Fauna 5*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Sovon. 2018. *Vogelinfo – Ransuil – Telrichtlijnen*. Verkregen via <https://www.sovon.nl/nl/soort/7670>. Geraadpleegd op 24 augustus 2018. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Vink, J., Vollaard, J. & N. de Zwarte. 2017. *Stadsnatuur maken/Making Urban Nature*. Nai010 uitgevers, Rotterdam.

Flora en fauna quickscan Carnisseweg 48 te Barendrecht

Status uitgave **Concept**
Rapport nr. 2018-N20
Auteur Sander D. Elzerman
Datum uitgave 26 augustus 2018

Foto's Sander D. Elzerman
Kaartmateriaal OpenStreetMap-auteurs 2018 (CC BY-SA)

Projectnr. 2018043
Opdrachtgever Wissing B.V.
Contactpersoon Mevr. Meryem Tas

© Elzerman Ecologisch Advies
Leeuwerik 20
3299 BZ Maasdam

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. Elzerman Ecologisch Advies kan door de opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.